

TRIBUNAL GHAL TALBIET ZGHAR

**GUDIKATUR
RAPHAEL FENECH ADAMI**

Seduta tat-18 ta' Settembru, 2009

Talba Numru. 83/2007

Mark Portelli (ID-86361-M)

VS

Raniero Sirol

It-Tribunal,

Ra l-Avviz fl-ismijiet premissi prezentat fil-31 ta' Jannar 2007, fejn intalab sabiex il-konvenut jigi kkundannat ihallas lill-attur is-somma ta' elf u hames mitt lira maltija llum ekwivalenti ghal Euro3,494.06c rapprezentanti kwantu ghal Lm400 bhala refuzjoni ta' depositu li kien thallas lill-konvenut fuq inkariku lilu moghti ghal xogholijiet fuq il-lancja proprjeta tal-attur bl-isem Carpe Diem, in kwantu ghas-somma ta' Lm483.05c bhala l-prezz tal-materjal u injam imhallas mill-attur ghax-xogholijiet in kwistjoni u kwantu ghar-rimanenti bilanc bhala danni sofferti mill-attur minnhabba l-abbandun effettiv da parti tal-konvenut fuq l-inkariku lilu moghti, ta' xoghol difettuz esegwit mill-konvenut li ma sarx skond is-sengha u l-arti u kif ukoll ghal telf ta' uzu tad-dghajsa.

Bl-ispejjes u bl-imghaxijiet kontra l-konvenut li huwa minn issa ngunt ghas-subizzjoni.

Ra r-risposta tal-konvenut datata 20 ta' Marzu 2007 fejn ikkontesta t-talbiet attrici in vista tal-fatt li x-xoghol gie esegwit skond is-sengha u l-arti u fiz-zmien pattwit. Il-materjal u l-injam gie uzat fuq id-dghajsa ta' l-attur u l-istess attur gabar hwejgu kollha minghand il-konvenut fit-23 ta' Gunju 2003; l-eccipjent kien ircieva depositu akkont fl-ammont ta' Lm100 u mhux Lm400 kif allegat mill-attur. L-allegati danni reklamati mill-attur inkluz nuqqas ta' uzu b'ebda mod ma jista jigi attribwit lill-konvenut. Oltre dan id-danni pretizi huma ezagerati.

Salve eccezzjonijiet ulterjuri u bl-ispejjes kontra l-attur.

Ezamina l-provi migjuba mill-partijiet u kif ukoll id-dokumenti esebiti.

Ha konjizzjoni tan-noti ta osservazzjonijiet prezentati miz-zewg nahat.

Ikkunsidra.

L-attur jispjega li huwa kien inkarika lill-konvenut sabiex jaghmillu ix-xoghol kollu li ghandu x'jaqsam ma l-injam ghar-refurbishing tad-dghajsa tieghu. Il-ftehim kien wiehed verbali. Id-diskors sar ghal habta ta' Marzu 2006 filwaqt li l-konvenut beda jahdem fl-4 ta' April 2006. Dwar prezzijiet gie miftiehem li l-konvenut jithallas is-somma ta' Lm600 inkluz il-VAT apparti l-materjal li kellu jithallas mill-istess attur ghalkemm mixtri mill-konvenut. Aktar tard il-prezz pattwit ghal mano d'opera tela ghal Lm800. Kien hemm anke diskors fis-sens li x-xoghol kien sejjer jitlesta wara cirka hames gimghat. Prezenti ghal dan il-ftehim verbali kien hemm ukoll certu Alan Friggieri. Il-konvenut beda jahdem fuq id-dghajsa billi l-ewwel qala kollox, xtara l-ewwel konsenja ta' l-injam u beda jahdem minn gewwa l-garage tieghu filwaqt li d-dghajsa baqghet fejn id-dar ta' l-attur. Wara xi gimghatejn il-konvenut beda jiffittja x-xoghol fuq id-dghajsa u kompla jahdem minn fuq id-dghajsa. L-attur ighid li meta rrimarka fuq xi xoghol li ma ghogbux, il-

konvenut kien iwiegbu li kellu jara x-xoghol finished. Meta l-konvenut baqa ma spiccax mill-inkarigu tieghu wara l-moghdija ta' xi erba xhur, l-attur rega avvicinah u insista mieghu li jtieh 'target date' meta kien behsiebu jispicca. F'dan l-istadju l-attur ikkalkola li kien ghad ghamel biss nofs ix-xoghol miftiehem. Il-konvenut wiegbu li kien ser ilesti sa tarf il-gimgha ta' wara u in segwitu talab gimgha ohra. Pero f'mument minnhom meta l-attur kien irrabja mal-konvenut il-ghaliex ma kienx lesta, il-konvenut telaq ix-xoghol u ha l-ghodda mieghu. Meta l-attur ikkomunika mieghu ta' l-ahhar informah li ma kienx ser ikompli u biex isib lil xi hadd iehor. Skond l-attur il-konvenut tah zewg ragunijiet, wahda li l-inkariku ma kienx aktar vijabbli ghalih u t-tieni peress illi t-tabib kien tah parir li dan ix-xoghol ma kienx ta' gid ghal sahhtu. Sa dan il-hin, l-attur jallega li kien gia hallas is-somma ta' Lm400 f'kontanti lill-konvenut ta' idejh biss apparti s-somma ta' Lm483.05c ghal materjal u dana kif jirrizulta minn rendikont esebit u markat Dok MP1. Dwar l-Lm400 li hallas lill-konvenut ta' idejh, l-attur ighid li ma kien inghata ebda ricevuta ghalkemm fl-ewwel okkazzjoni meta hallsu Lm200 kien hemm prezenti Alan Friggieri. In segwitu meta kien tah Lm200 ohra pero ma kien hemm hadd prezenti.

L-attur spicca biex qabbad mastrudaxxa iehor sabiex jispicca fejn halla l-konvenut pero l-ideja kienet li dan it-tieni mastrudaxxa jlesti ta' fuq fuq peress li l-attur kien mghaggel biex ivara. Fl-istess nifs pero l-attur jallega li dan it-tieni mastrudaxxa jismu Tony Pisani kien tah parir biex jahdem kollox mill-gdid cioe jaqla x-xoghol mahdum mill-konvenut. Ighid ukoll li lill-konvenut kien informah b'dan permezz ta' ittra legali esebita u markata Dok MP2. Fil-fatt ighid li x-xoghol li nqala ghadu mizmum minnu. L-attur jikkonferma pero li huwa kien gabar minghand il-konvenut il-materjal li kien ghad fadal mixtri minn butu u liema materjal ntuza in parti fuq id-dghajsa minn Pisani. Dan kien ingabar fil-presenza ta' Friggieri. Gew esebiti diversi ritratti li juru x-xoghol li ghamel il-konvenut fuq id-dghajsa. Minn ezami tal-istess ritratti, it-Tribunal seta jinnota li ghalkemm jidher li x-xoghol kien ghadu mhux iffinixxjat pero jidher evidenti l-injam il-gdid li gie nstallat.

L-attur ighid ukoll li d-dghajsa seta jvarha biss fl-ewwel gimgha ta' Settembru u ghalhekk gie kostrett jiccarterja dghajsa ohra f'zewg okkazzjonijiet f'dak is-Sajf.

In kontro-ezami l-attur jammetti li kien pinga xi sketches sabiex il-konvenut jahdem fuqhom pero jinnega li tali sketches huma dawk indikati fil-fax Dok SR 10. Ighid pero li ma zammx kopja tal-isketches li ghamel hu. Inltre in kontro-ezami jikkoregi ruhu dwar il-pagamenti maghmula fis-sens illi fl-ewwel okkazzjoni jghid li kien hallsu Lm100 u mhux Lm200 kontra dak li qal qabel u kif ukoll kontra li ighid Friggieri u fit-tieni okkazzjoni hallsu Lm300 in kontanti xi gimgha qabel ma spicca u cioe f'perjodu ta' zmien meta donnu kien gia qed iberraq l-inkwiet bejniethom u meta gia kien qed jallega li ma kienx kuntent bix-xoghol mahdum. It-Tribunal isib li tali verzjoni gdida ma hiex daqstant kredibbli. Fil-fatt l-attur ma gharafx jaghti spjegazzjoni plawsibbli u kredibbli ghal dan it-tibdil. Ikompli jafferma li kien minnu li l-konvenut kien lesta x-xoghol kollu ta' barra u fuq daqshekk ma kellux problema mieghu. Jikkonferma wkoll li fl-istess perjodu ta' zmien meta kien qed jahdem il-konvenut kien qed isir ukoll xoghol ta' spray fuq id-dghajsa kif aktar il-quddiem gie spjegat ukoll mill-istess konvenut. L-attur ighid li huwa qabbad il-mastrudaxxa l-gdid xi gimgha wara li spicca l-attur (kwindi bidu ta' Lulju) u dana bl-inkariku li jlesti fuq fuq minn barra biex ikun jista jvara. Ghalkemm dan dam tliet ijiem biss, hija nspjegabbli kif allura jghid li varha f'Settembru. Meta mistoqsi fuq id-data ezatta meta nizlet il-bahar ma gharafx iwiegeb u kellu jivverfika sewwa. Ix-xhud tieghu Friggieri in kontro-ezami jafferma li din giet varata ghal bidu ta' Awwissu u mhux f'Settembru. Meta mistoqsi fuq ix-xoghol li kien baqa fuq gewwa, l-attur deher evasiv fir-risposti tieghu u jafferma li fi kwalunkwe kaz ma kienitx fi stat li jistieden in-nies u ddecieda li jaccarterja ohrajn fis-sajf peress illi kienu gejjin il-kugini minn barra u mhux il-ghaliex id-dghajsa tieghu ma kienitx ghadha varata. Fl-istess kontro-ezami l-attur ikompli jitfa aktar dawl fuq is-sitwazzjoni vera tal-boat fis-sens li jammetti li t-tieni mastrudaxxa kemm ghamel xoghol hafif fuqha biex ikun jista jvara u t-tielet mastrudaxxa li qabbad

biex jikkompleta x-xoghol mibdi mill-konvenut kien ghadu fil-fatt lanqas biss beda jahdem fuqha.

Ix-xhud Alan Friggieri jikkonferma dak li qal l-attur dwar il-ftehim verbali li kien hemm mal-konvenut fuq l-inkariku moghti nkluz fuq il-prezzijiet miftiehma u z-zmien li kellu jitlesta. Jikkonferma wkoll li l-ewwel Lm200 bhala depositu akkont kienu fil-fatt thallsu mill-attur lill-konvenut quddiemu stess. Huwa jafferma li kien jara lill-konvenut jahdem fuq id-dghajsa pero ma kienx jigi ta' kuljum u meta jigi l-aktar wara nofs in-nhar. Dan ix-xhud ighid li l-konvenut kien qallu biex ighid lill-attur biex ighaddilu somma ulterjuri ta' Lm200 u wara xi ftit l-istess konvenut kien ikkonfermalu li dan it-tieni ammont fil-fatt kien ircevieh. Jiftakar li meta l-konvenut waqaf jahdem fuq id-dghajsa ghal habta ta' Gunju, x-xoghol pattwit kien ghadu mhux lest kollu ghalkemm minn gewwa kien jidher komplut pero mhux finixxjat pulit. Dan ix-xhud jissokta jghid li l-konvenut kien cempillu sabiex imorru jigbru l-materjal minghandu kif fil-fatt ghamlu. Meta staqsew ghal materjal li originarjament kien hemm fuq id-dghajsa u li kien inqala, ix-xhud u l-attur gew informati li dan kien intrema. In kontro-ezami dan ix-xhud ighidli d-dghajsa giet varata ghal bidu ta' Awwissu 2006 mhux f'Settembru.

L-attur ipprezenta survey report guramentat minn Ronald Axiak li jinsab datat 6 ta' Lulju 2006. Jigi notat li l-ewwel erba punti ndikati f'dan ir-rapport ma kienux maghrufa personalment lid-dikjarant pero semplicement nizzel dak li gie rappurtat lilu mill-attur. Jikkummenta fuq il-'present status of works' fis-sens illi kien ghad jonqos biss x'jitlesta madwar 40% tal-'*interior Wall and Ceiling lining*' – il-bqija kollox kien lest. Minn gewwa kien ghad jonqos li jsir xi 'trimmings' – l-'under sink unit' u l-'fridge encasement cupboard'. Minn barra ix-xoghol kien bazikament kollu lest. Jaghlaq biex ghadda kummenti ta' kritika fuq il-kwalita tax-xoghol esekwit mill-konvenut b'riferenza ukoll ghar-ritratti esebiti u ta l-parir sabiex certu xoghol jinqala u jerga jsir mill-gdid.

Fl-affidavit tieghu il-konvenut jispjega li ghalkemm il-ftehim kien verbali, pero certu xoghol gie assenjat lilu a bazi ta'

skizzi ppreparati minnu li gew trasmessi u approvati mill-attur. Ighid li kienu miftiehma li x-xoghol kellu jibda lejn l-ahhar ta April u jafferma li l-prezz pattwit kien ta' Lm500 (mhux Lm600) li in segwitu zdied b'Lm100 (mhux Lm200), b'kollox Lm600 (mhux Lm800). Il-konvenut ighid li huwa thallas biss Lm100 (mhux Lm200) fil-bidu u xejn aktar minn hekk (Dok SR2 u Dok SR10). Ighid ukoll li meta l-attur zdiedlu x-xoghol, il-konvenut kien qallu mill-ewwel li ma kienx ser jilhaq ilesti f'xahrejn pero l-attur deher li kien accetta li jdum aktar basta li jkun jista jvarha u x-xoghol li jkun fadal jithaddem fuq il-bahar. Ix-xoghol kien qed jigi esekwit kemm mill-workshop tal-konvenut u kif ukoll fuq id-dghajsa stess. Il-konvenut ighid li kien jiehu hafna hin gej u sejjer lejn id-dghajsa u l-workshop apparti l-fatt li kien zammu wkoll lura fix-xoghol l-ordni tal-'*stainless steel fittings*'.

Il-konvenut jistqarr li huwa baqa dejjem jikkonsulta ma l-attur u qabel ma nstalla fuq id-dghajsa kull bicca xoghol dejjem gab minn qabel l-approvazzjoni tieghu. Kien hemm zmien ukoll meta kellu jieqaf minhabba x-xoghol tal-ispray. Barra minnhekk kull meta hadem tal-ispray, il-konvenut kien qed jigi kostrett li jaqla x-xoghol lest u jerga jqieghdu sabiex ma jigix milqut mill-ispray.

Il-konvenut jafferma li huwa kien informa lil Friggieri li kien ser jerfa mix-xoghol lejn nofs Gunju ghal xi ftit jiem minnhabba problemi ta' sahha anzi kien qallu sabiex fil-frattemp ikun jista jahdem l-'*electrician*' fuq id-dghajsa. (Dok SR4). Wara li rritorna ghax-xoghol mill-Isptar, il-konvenut ighid li l-attur beda jkollu komportament aggressiv fil-konfront tieghu u ma bedhiex jemmnu li kien qed ihossu marid. Lejn l-ahhar ta' Gunju, il-konvenut ighid li Friggieri kien informah biex ma jahdimx aktar fuq id-dghajsa u ghalhekk il-konvenut qallu sabiex jigu ghall-affarijiet u materjal taghhom kif fil-fatt ghamlu fit-23 ta' Gunju 2006. Eventwalment irrizulta li l-konvenut tassew kien marid tant illi kellu jigi operat (Dok SR5) u baqa' jiehu l-kura sa l-ahhar ta' Settembru 2006 (Dok RF1). F'Ottubru 2006 mardet martu u kellha tigi operata b'urgenza f'Londra f'Novembru 2006 u baqghu hemm sa Dicembru 2006. Il-konvenut jafferma li mhux talli ma hadimx xoghol

iehor ghall-klijenti ohra izda sahansitra kellu jinghata ghajnuna mill-*'Community Chest Fund'*.

Il-konvenut jispjega li l-lancja baqghet ma gietx varata peress illi l-*'antifouling'* ma kienx lest u kif ukoll ghax kellha l-hsara fil-finn – cioe zewg fatturi li ma kienux jiddependu minnu.

Fix-xhieda tieghu, l-konvenut ikompli jispjega f'aktar dettall x'kien l-inkariku lila moghti. Per ezempju jammetti li kellu jaghmel *'unit'* ghas-sink u *'unit'* ohra ghal *fridge*. Spjega wkoll li maz-zmien, l-attur zdiedlu x-xoghol tant li kien mistenni mill-konvenut li dan jaghmel ir-*'refurbishing'* kollu tal-injam minn gewwa u minn barra. Huwa jesebixxi sensiela ta' ritratti biex jispjega ruhu ahjar dwar il-kondizzjoni li kienet fiha d-dghajsa u x-xogholijiet minnu esegwiti. Huwa jinsisti li x-xoghol minn barra kien kollu lest kif *del resto* ammess mill-istess attur filwaqt li fuq gewwa kien fi stadju avanzat u prattikament kien ghad jonqos biss xi *'finishes'*. Id-dghajsa setghet facilment titnizzel fil-bahar peress illi x-xoghol li kien fadal seta jsir ukoll fuq il-bahar.

In kontro-ezami l-konvenut jibqa jinsisti li huwa thallas biss darba u dan fl-ammont ta' Lm100 u liema hlas ma kienx sar quddiem Friggieri.

Joseph Zammit l-isprayer ighid illi meta hadem fuq id-dghajsa tal-attur fil-post fejn kienet, kien hemm il-konvenut ukoll qed jahdem fuqha u jikkonferma dak li qal l-istess konvenut cioe li dan ta l-ahhar kellu jieqaf mix-xoghol tieghu waqt li Zammit kien ghaddej bl-ispray minhabba l-foga li jhalli l-ispray.

Illi f'din il-kawza l-attur qed jitlob is-segweni ammonti minnghan il-konvenut:-

- a. Refuzjoni tal-ammont allegatament imhallas ta Lm400.
- b. Refuzjoni tal-ammont ta Lm483.05c prezz tal-materjal.
- c. Somma bilancjali li tirraprezenta d-danni sofferti minnhabba abbandun, dewmien, xoghol difettuz u chartering ta' dghajsa alternativa.

Illi hemm konflitt fil-provi dwar kemm rejalment thallas il-konvenut minghand l-attur cioe Lm100 jew Lm400. Fl-ewwel lok jinghad pero li l-attur fuq min tinkombi l-oneru tal-prova naqas li jressaq provi soddisfacenti f'dan ir-rigward. Anzi jekk wiehed jara d-divergenzi fix-xhieda tieghu bejn l-ezami u l-kontro-ezami, dan iwassal biex jiskredita lill-istess attur. Fit-tieni lok u fi kwalunkwe kaz jinghad illi anke li kieku l-konvenut kien tassew thallas is-somma ta' Lm400 il-ghala ghandu jirrifondiha lura jekk minn imkien ma rrizulta li dan thallas zejzed ghax-xoghol effettivament esegwit minnu. L-allegazzjoni li x-xoghol mahdum minnu tant kien hazin li ghandu jinqala kompletament mhux biss gietx ipprovata soddisfacentement izda sahsitra rrizulta ex admissis mill-istess attur li ghadu ma sar ebda xoghol riparatorku fuq l-istess dghajsa u li ghadu jsalpa biha bix-xoghol mahdum mill-konvenut.

Illi dwar ir-refuzzjoni tal-flus mahruga ghal materjal wiehed ma jistax jifhem kif il-konvenut jista jippretendi li jiehu dawn il-flus lura meta huwa ghadu qed jaghmel uzu minn dan l-istess materjal li qed jilmenta dwaru. Barra minnhekk lanqas ma ngabet prova kemm u jew liema mill-materjal indikat fil-lista tieghu Dok MP1 ma jistax jibqa jintuza ossia li jrid jinqala u jigi rimpjazzat. Difatti ghalkemm hemm allegazzjoni ta' xoghol difettuz dan ghadu sallum ma giex riparat u ghalhekk wiehed ma jistax jasal ghal konkluzzjoni jekk tali riparazzjoni jehtieg necessarjament bdil u rimpjazzament ta' l-injam gia installat o meno. Jigi osservat ukoll li l-attur stess ammetta li dwar ix-xoghol ta' barra li kien kwazi kollu lest ma kellu ebda problemi partikolari – Mela ghal liema materjal qieghed l-attur jitlob ir-refuzzjoni tieghu? Meta kif gia nghad dan ghadu jinsab imqieghed fuq il-lancja

Illi dwar id-danni ulterjuri li qieghed jitlob l-attur, huwa naqas ghal kollox li jgib xi forma ta prova dwar l-ammont bilancjali li qed jitlob f'dan ir-rigward. Huwa jallega abbandun meta rrizulta li l-konvenut twaqqaf minn xogholu fuq struzzjoni moghtija mill-istess attur u dana apparti l-fatt li l-konvenut ressaq provi soddisfacenti li

jindikaw ragunijiet valida li kellu biex jerfa mix-xoghol ghal ftit granet. Jallega xoghol difettuz meta fl-istess nifs ma jressaq ebda prova dwar il-valur monetarju ta' tali difetti jew ta' l-anqas tal-ammont rikjest biex tirrepara tali difetti. Mhux talli l-attur naqas li jgib il-provi tal-valur tad-difetti, mhux talli naqas li jgib provi dwar il-valur mehtieg biex tirrepara l-istess izda sahansitra rrizulta mhux kontestat li l-attur baqa sallum jaghmel uzu u jinqeda pjenament mid-dghajsa u mill-allegati difetti li fiha. Jallega chartering ta' dghajsa ohra pero fl-istess nifs jonqos li jressaq prova wahda dwar kemm swietlu tali charter jew charters u z-zmien meta suppost kera l-istess. Anzi rrizulta se mai fuq ammissjoni tal-istess attur in kontro-ezami li dawn ic-charters saru meta d-dghajsa kienet gia varata pero skond hu ma kinietx f'kondizzjoni akkoljenti bizzejjed biex takkomoda lill-kugini tieghu li gew minn barra. Hawnhekk l-attur certament naqas mill-obbligu tieghu li jfittex li jimminimizza d-danni u ghalhekk ic-charters gew kontrattati ghal gost u l-pjacir tieghu u ghar-riskju tieghu pero certament mhux ghax hekk kien mehtieg.

Illi ghalhekk dan it-Tribunal huwa tal-fehma li mhux talli l-attur ma hu ntitolat ghall-ebda refuzjoni izda se mai huwa l-istess konvenut li ghandu jew kellu l-jedd li jitlob li jithallas ghal valur tax-xoghol minnu debitament esegwit.

It-Tribunal ghalhekk qieghed jaqta' u jiddeciedi dan il-kaz billi jilqa l-eccezzjonijiet kollha sollevati mill-konvenut, kwindi jichad it-talbiet attrici bl-ispejjes kollha ta din l-istanza a kariku tal-istess attur.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----